

presunljivim pozdravom. Tedaj so vsi, ki so bili na krovu, jeli mahati z robci, klobuki, nastavljali binokle, in od tam so jim odgovarjali rayno tako.

In Zina je tudi radostno mahala ter se klanjala nekemu, kakor bi sedeli tam sami njeni dobri prijatelji in znanci.

— Veš! — je govorila svojemu možu, — tu so vsi kakor sorodniki mej seboj! To je tako lepo!

Nastopil je mrak. Nebo je prehajalo iz jasno modrega, žarkega, kakor bi se ohlajalo, polagoma v bledozeleno golobjo nijanso, in redke večerne zvezde so slabo migljale in se srebrile na njem.

Aljoša in Zina sta sedela, molče, stiskaje se drug k drugemu, mene se samo s kratkimi, pretrganimi opazkami, ker sta se bila že navadila razumevati drug drugega po polbesedah.

Aljoša je vedno posebno ljubil svojo milo Volgo o mraku, kadar je ona, kakor utrujena po dolgem delavnem dnevu, jela počasi, po malem miriti se, in je od vode in bregov dihala nekaka sanjava, nežna otožnost in hladna tihota... Vsi glasovi na njej so zamirali, samo časi se je čula z mimo plavajočih plovov ne glasna, otožna pesem...

Ubranost prirode se je nehote lotevala tudi ljudi; celo roznato, neskrbno Zinino ličice je lahko bledele in ona je, tiho stiskaje roko svojega moža, molče gledala v vedno bolj se zagrinjajočo daljavo bregov. Kar so se začuli od nekod, čisto blizo, izza nabrežnih grmov, slavčevi glasovi... Razlegli in utihnili čez trenotje že tam nekje daleko za goroj, katere se je ognil parnik.... In zopet iznova, kakor bi pel drugi, zazveneli so v naslednji gori in zdaj se trgali in zamirali v zraku, zdaj zopet prihajali...

— Slišiš? — vprašal je Aljoša tiho, bledé od razburjenosti, katero so budili v njem ti mili, znani mu glasovi, katerih že davno ni slišal, in Zina, kakor bi se bala, da zmoti sè svojim glasom prelive žvrgolenja, je molče prikimala.

A mrak je vedno bolj prihajal in v zgostivšem se vzduhu že ni bilo več možno razločevati gozdnega zelenja od svetlega nabrežnega peska; celó rudeče rubaške plovnikov, tako jarke po dnevu na solnci, zlivale so se v splošno sivo barvo. Nebo je povsem otemnelo in milijoni zvezd so svetili in se prelivali na njem v zlatem blesku. Odsevale so v mirni, kakor speči gladini reke in zdelo se je, da tonejo tam nekje v tajni globini....

Na ladijah so se užgali ognji in njihov sled se je videl po vodi v dolgih, rudečih, trepetajočih progah; na bregu so se tudi zasvetili ognji v vaseh in na posestvih, a kresovi, katere so ribiči kurili tam nekje, so vzplamtevali od toploga pihanja, lahko se gibajočega zraka, v rudečkastem svitu in na hip razsvetljevali obrise pri ognji sedečih ljudij. (Pride še).

Selska.

Rožmarin že zeleni.

Klinček se mi je razcevel,

Njega pa po šopek ni,

Dasi bo v vojake šel.

Zalivala slednji dan

Sem vas, rožice lepe,

Vendar, vendar bo zaman,

Če umrje mi srce.

Vida

Ada Negri.

Spisala Marica.

Velecenjena naša sotrudnica gospa Danica mi je pisala, kako je nek list očital „Slovenki“, da je sprejela v svoje predale obžalovanje, da nimamo še nobene Ade Negri. Dostavlja še gospa Danica, da se ne spominja da bi bila kaj takega prinesla Slovenka...

In kaj je, ali kaj bi bilo, ko bi to tudi res bilo v Slovenki? Kdo je ta Ada Negri, ki je nekaterim Sloveucem že strašilo? Imenujejo jo kakor neko strašilo oni, ki niso videli njenih del morda še od zunaj ne, samo zato, ker so slišali, da so jo imenovali drugi. Naše slovensko inteligentno ženstvo naj se nikar ne boji, da pojde v dno pekla, ako jo imenuje, tudi ne, ako jo čita in upam tudi ne, ako jo tako uvažuje kakor jo uvažujem jaz...

Ada Negri je še mlada, vendar je vzbudila že se svojim prvim delom „Fatalità“ zanimanje in neobično pozornost našo.

Še lepše je njeno drugo delo „Tempeste“, katerega se je natisnilo v malo dneh 5 izdaj. „Fatalità“, njena prva zbirka pesmi, doživela je že sedmo izdajo in je prevedena na angleško, francosko, a na nemško jo je med drugimi prevajalci prevel sam — Pavel Heyse. Ni je revue na starem in novem svetu, ki bi ne bila govorila o tej pesnikinji.

Genijalna pesnikinja se je rodila v Lodi, kjer je zvršila tudi tečaj učiteljske preparandije. Službovala je najprej v Motta Visconti, a po fenomenalnih uspehih svojega prvega dela „Fatalità“ prešla je v Milan na normalno „Gaetana Agnesi“.

Oblečena je vedno priprosto se zlatim križcem na vratu, a iz vse njene osebe veje ponižnost in dobrot.

Lani se je poročila, a nadejam se tudi jaz z Italijani vred, da se ni s tem poslovila od literarnega dela, katerega se je lotila s tolikim vspehom in od katerega je užila toliko zaslužene slave.

Zakaj naj bi bili Slovenci hudi na njo? Radi njenih človekoljubnih pesmi? Oglejmo si nekatere iz dela „Tempeste“!

Prva pesem se glasi: „Tebi, mati!“ kjer pravi, da se bojuje samo za njo in da samo za njo in po njej postaja „divji hrast, katerega ne upogne veter“.

V drugi pesmi vidimo žalostno selitev. Pesem pričinja:

Beda. — Stanarine niso plačali. — Revno pohištvo vrgli so jim na sredo ceste brez vsakega reda; dež moči voz, cunje ter gnjilo pohištvo. Poleg voza stopa suh delavec z upognjeno glavo, poleg njega joče žena, strgana žena z dvema otrokoma. Gredo nemirno, še sami ne vedo — kam.

Sledi grozna slika „Požar v rudniku“. Stotine in stotine ljudi pogine v rudniku in vendar, pravi pesnikinja na konci, vendar postanejo otroci onih, ki so poginili tako revno v osrčji zemlje, tudi rudokopi za slabo plačo, za malo kruha. Drug za drugim pojdejo v globino in kdo ve, ako ne zadenejo kedaj v temnih jamah, ob glasnih udarcih ob kosti svojih sorodnikov.

Blagruje na koncu požar, ki je uničil strgano revno tvojo obleko in tvoj glad o - rudokop; blagruje požar, ki je provzročil, da so se za eno uro vsaj pomilovaje spomnili nesrečnikov oni, ki ne trpe, blagruje požar, ki je vničil trud in bol ter dal namesto tega mir in pokoj. Blagruje požar, ki kliče srečnežu: „Ostavi vesele dvorane, pojdi tija, odkri se, klekni na zemljo, kjer je umrl tvoj brat na delu in na plamenu!

Ganljive so tri kratke pesmi — Žrtve — to so: učiteljica, mati in zaročenka.

Učiteljica pripravlja z udano potrpežljivostjo in ljubeznijo otroke za bodočnost...

V svoji sobi, mrzli kakor grob, ni vžila nobene sreče, ni sanjala veselih mladostnih sanj uboga in neznanca deva. Leta ji tekó enakomerno dalje, dalje...

Na vijoličastih ustnah z medlimi očmi ugasne ji v fantaziranji zadnja beseda: „Otroci.... pazite otroci!...“

Druga žrtev je mati udova, ki dela neprestano za svojo hčerko, za svoje edino dete, edino veselje.

Prestala je zanjo vse muke, da ji je dala kruha, uničevala je svoje življenje, da, kri bi ji dala iz svojih žil. Rastla je deklica kakor majnikova roža, rastla kakor kraljica pod toliko materno sladko ljubeznijo.

A ta lepota in krasota je takó ugajala komu, da jo je odnesel se sabo daleč daleč za ljubico in ženo.

Dež škropi na okno, kjer je v samotni sobi mati sama, tiha. Odpira ustni, kakor bi jo dušilo, v tem pa pomisli: Ali moja draga edinka je zdaj srečna... ter blagoslavlja izginolo hčer...

Tretja žrtev je zaročenka.

Rekel je; „Goré in ocean naju morata ločiti, ali misli na me, ko bodem daleč od tod. Čakajva! Nikdar ne zabi ti mene, nikdar ne zabim jaz tebe, dasi daleč, bodeva vendar v mislih in željah blizo“...

In čakala je; minute, ure, meseci in leta, leta mrzla, ledena brez gorkega žarka in brez cvetja za njo šla so mimo njene deviške glave; a ko je obraz izgubil pomladni cvet, ko se je vsilila guba v mrtvo obličje njeno (večen dež izdolbi kamen) tedaj je prišel on nenadoma, kakor prikazen.

Zastonj! Njiju ustne niso iskale poljubov, ona je gledala njega — gospodarja, on njo — sužnjo ter iskal

v tem mrtvilu — potez in oblik, katere je ljubil nekda in stala sta potem s pogledom oprtim v tla kakor dva hrasta, v katera je treščilo, odprl se je med njima širok propad.

Pretresujoča je „La figlia dell'aria“ nbogo prodano deklet iz cirkusa, katere spretnost in nesrečno umetnost v plesnji na vrveh riše pesnikinja z grozovito živahnostjo. V zadnjih dveh kiticah ji pa svetuje, naj po poljubi, nasmehih in cvetkah napravi začuden množici grozno in poslednje veselje: Z visokega, kjer se vrtiš brezskrbno zgreši naj ti noga in ti pade ter si — razbij kosti.

Sledi pesem: Brez dela.

Visoke, herkulove rasti, strgan, črn, išče si dela. Vprašuje že dva meseca in sedaj stoji že zopet pred nekimi vrati in prosi dela, saj ima pravi, železne roke. Odgovorilo se mu je kratko in odločno ne. On pa prosi zopet v imenu njihovih dragih mrtvih, naj ga ne odpustčajo, kajti pregrozno je odpošiljati tega, ki je lačen.

Ako verujete — Boga, sprejmite me, kajti velik greh si nakopljete na vest, ako me zapuščate, ko padam vi, ki verujete v Boga.

Odgovoril mu je negdo drug še slabim in plašnim ne, on pa je odšel, zapotekaje se in ni znil več besede.

Sledila sem mu z očmi, ko je korakal počasi pod pekočim junskim solncem, izginil mi je iz pred oči, a videla sem ga v duhu bresti po mestih in vaseh prositi zaman dela potem pa pasti in želeti si konca. Na svojem sreću sem pa čutila, kako me je težila sramota sveta.

Prihodnjič napišem še glavnih misli iz najlepših Adinih poezij, srčno želeča, da dobi ta človekoljubna pesnikinja tudi v nas prevajalca; samo varuj sam Bog prevajati jo iz nemščine.

Pvevod ima itak le polovico vrednosti originala in prevod prevoda — nobene.

Preučevaje prelepe te pesmi, prihajalo mi je sploh na misel, da dvomim, bi se li dale lepo in zvesto prevesti, poskuša naj vendar kateri naših najbolj večjih pesnikov, ki ume italijanščino popolnoma, njegovo delo bi izvestno vedeli ceniti vsi, ki imajo smisla za plemenite velike ideje v lepi obliki.

Marica.

Slovensko gospodinjstvo.

II.

Gospodinja kakor žena.

Spisala Tinica.

V prvem članku svojega spisa sem govorila o *gospodinjstvih šolah na deželi* in povdarjala potrebo istih z ozirom na socialni razvitek naroda v obče in posebej na blagostanje v ožjem domu sploh.

V prvi vrsti je vpoštevati to napravo kakor pravcato podlago zakonski in družbinski sreči, kajti hrana je prva podlaga zdravju in čistosti telesa, in duha družini, ona je podlaga soglasju mej možem in ženo. Imela sem priliko spoznavati v mnogih slučajih, da je nastal ravno radi nevednosti gospodinje, radi njene zanikernosti, razpor